

Compareixença del president Illa al ple del Parlament per informar sobre l'actuació del Govern davant els efectes de la DANA

Barcelona, 6 de novembre de 2024

Les meves primeres paraules en començar aquesta compareixença han de ser de condol als familiars i amics de les 215 víctimes mortals, principalment a la Comunitat Valenciana, però també a Castella-la Manxa i a Andalusia. Han de ser de suport i afecte als familiars i amics de les persones desaparegudes, 89 segons les darreres dades oficials disponibles. Han de ser de solidaritat, proximitat i ajuda a totes les persones que han patit les conseqüències d'aquesta DANA, aquesta gota freda, veient afectades, a vegades esborrades, les seves vides, les seves llars, els seus negocis, el seu projecte vital, el seu espai públic, el seu entorn més immediat.

Soc molt conscient, i no ho perdo de vista ni un minut, que mentre comparec davant de vostè, senyors i senyores diputats, hi ha encara persones difuntes pendents d'identificar, hi ha encara persones desaparegudes, i hi ha tasques de neteja i d'acondicionament per retornar serveis bàsics i elementals als municipis i territoris afectats.

En pocs minuts, una de les pitjors danes d'aquests darrers anys va esborrar i va trasbalsar vides de moltes persones. Per respecte justament a aquestes persones, en homenatge als que han perdut la vida, per responsabilitat i per deure cívic, procuraré que, tant el to de la meva intervenció, com sobretot el de les meves rèpliques, s'adiguin a la situació difícil que viuen conciutadans de la Comunitat Valenciana.

Senyores i senyors diputats, el mateix dimarts de la setmana passada, al vespre, veient les alertes de la DANA, vaig enviar un missatge als presidents de les comunitats autònomes de València, de Castella-la Manxa i d'Andalusia, mostrant la disponibilitat del Govern de Catalunya a ajudar en allò que poguéssim i enviant un missatge de solidaritat.

Vaig poder reiterar aquest missatge personalment al president de la Comunitat Valenciana el mateix dimecres, dia 30 al matí, poc després que suspenguéssim, crec que encertadament, la sessió plenària en curs. I vaig tenir ocasió de fer-ho també ahir dimarts a primera hora del matí. He pogut també traslladar aquest mateix missatge a altres dirigents polítics de la comunitat valenciana. Aquest és el context del que ha passat aquests darrers set dies.

La compareixença que faig a petició pròpia en el dia d'avui l'estructuraré en quatre parts. La primera d'elles per fer un balanç de l'actuació que el Govern de Catalunya i

el conjunt de la societat catalana ha fet per donar resposta als efectes de la DANA a Catalunya. En segona part, per indicar allò que, a criteri del Govern, convé fer ara com a país. En tercer lloc, per reiterar i especificar també l'ajut i la solidaritat envers la Comunitat Valenciana, per acabar amb unes reflexions finals que em sembla a mi que poden ser adients per tots plegats.

Balanc de l'actuació del Govern i de la societat catalana aquests darrers dies per donar resposta a la DANA, aquest fenomen meteorològic de gota freda.

Vull començar aquesta part de la meua intervenció amb un triple agraïment que ja he tingut ocasió de formular en públic, però no encara en aquesta cambra, des del faristol d'aquest Parlament de Catalunya. En primer lloc, un agraïment a la ciutadania de Catalunya, a tota la ciutadania de Catalunya, pel capteniment, l'actitud prudent, l'actitud responsable i el seguiment als ajuts, a les alertes i a les indicacions que s'han anat donant des del conjunt de les administracions catalanes, en particular des dels serveis de Protecció Civil de la Generalitat de Catalunya. Però també des de l'administració municipal, des dels ajuntaments, tan i tan rellevants, gairebé sempre, especialment en situacions d'emergència.

En segon lloc, un agraïment a tots els servidors públics de Catalunya. Naturalment, en primer lloc, a aquells que han desenvolupat tasques i responsabilitats en matèria de protecció civil, cossos i forces de seguretat, Mossos d'Esquadra, bombers, policies locals, serveis sanitaris, agents rurals, bombers... tots els cossos de seguretat, d'emergències, però també al conjunt de servidors públics de Catalunya: mestres, personal que treballa a l'administració de Justícia, funcionaris públics, servidors públics, administracions locals. A tots ells, gràcies també per l'actitud que han tingut aquests darrers dies de servei públic.

I, finalment, un tercer agraïment al conjunt d'administracions catalanes: Generalitat de Catalunya, però també ajuntaments, diputacions, consells comarcals i altres administracions, com l'Administració General de l'Estat, que estan presents a Catalunya. Molt especialment, insisteixo, als alcaldes i alcaldesses dels ajuntaments pel paper de proximitat que han tingut.

Senyores i senyors diputats, dimarts 29 d'octubre, cap a les 8 del vespre, es va activar el Pla Inuncat, en fase d'alerta per previsió de pluges intenses i d'acumulació de pluges. Aquest Pla Inuncat en fase d'alerta ha estat activat en diferents territoris de Catalunya en funció de com ha anat evolucionant el fenomen meteorològic de la DANA fins dilluns 4 de novembre, poc després de les 6 de la tarda.

En una primera fase inicial es va activar també el Pla d'Onatge per onatge intens al litoral sud de Catalunya.

Immediatament es va activar el Centre de Coordinació Operativa de Catalunya, el CECAT, que reuneix els serveis d'emergència implicats i els operadors d'infraestructures implicats en la resposta a una situació d'alerta, és a dir, Meteocat, Agència Catalana de l'Aigua, Conferència Hidrogràfica de l'Ebre, Renfe, Endesa, Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya, carreteres de l'Estat, Bombers, Mossos d'Esquadra, personal de protecció civil, etc.

Adicionalment al Centre de Coordinació Operativa de Catalunya, que automàticament entra en funcionament quan s'activen amb les fases d'alerta pertinents, dimecres al matí vaig decidir, en coordinació i d'acord amb la consellera d'Interior i Seguretat, activar un comitè específic de seguiment de la DANA. Integrat per cinc departaments: Presidència, Interior i Seguretat, Salut, Territori i Transició Ecològica, Justícia i Qualitat Democràtica, i en què, a més en van formar part els serveis pertinents de Protecció Civil, Meteocat, Mossos d'Esquadra, Bombers i els delegats del Govern dels territoris de Catalunya afectats en funció de com anava evolucionant la situació meteorològica.

Aquest comitè de seguiment s'ha reunit, des de dimecres de la setmana passada al matí, en set ocasions, amb un triple objectiu: fer un seguiment detallat de la situació; garantir la coordinació de serveis i administracions, i comunicar i informar a la ciutadania, en tot moment, de la situació d'alerta que estan vivint.

Cada dia, des de dimecres passat, ha comparegut la consellera d'Interior i Seguretat, que ha coordinat els dispositius de resposta amb els tècnics que en cada moment corresponia per donar informació a la ciutadania, amb transparència i amb dades, sobretot amb recomanacions de quin era el capteniment que s'havia de tenir.

Senyores i senyors diputats, es van fer un total de 31 actualitzacions d'avisos de predicció per intensitat i acumulació de pluges, i 14 avisos d'observació, avisos a curt termini sobre temps violent. 31 actualitzacions d'avisos de predicció i 14 avisos d'observació.

En aquest període, que va des de dimarts de la setmana passada al vespre fins dilluns d'aquesta setmana a les sis de la tarda, s'han activat alertes a 17 comarques afectades: Baix Ebre, Montsià, Terra Alta, Ribera d'Ebre, Alt i Baix Camp, Baix Penedès, Priorat, Tarragonès, Garraf, Alt Penedès, Baix Llobregat, Barcelonès, Maresme, Vallès Occidental, Vallès Oriental i la Selva.

El criteri que s'ha seguit per activar les alertes a telèfons mòbils a la ciutadania i als territoris afectats ha estat l'existència d'avisos de predicció amb un risc de 4 sobre 6 per intensitat de pluges i per acumulació de pluges caigudes que podien ocasionar esllavissaments.

Diumenge, dia 3 de novembre, a la tarda, les comarques del Baix Ebre, Montsià, Terra Alta, Ribera d'Ebre, Alt Camp, Baix Camp i Baix Penedès, Priorat i Tarragonès, van rebre una alerta de restricció de mobilitat i suspensió d'activitats universitàries,

escolars i esportives, des de les 0 hores d'aquest diumenge fins a les 14 hores de dilluns dia 4.

En el cas del Baix Llobregat es va produir un avís de predicció del Meteocat a les 8.20 del matí. Prèviament, a les 6.40, hi havia hagut un avís d'observació, però l'avís de predicció de 4 sobre 6 es va produir a les 8.20 del matí i es va enviar una alerta a aquesta comarca a les 8.30 del matí, amb 10 minuts de decalatge.

Es van activar, per tant, les alertes seguint aquest criteri i a tot el territori degudament.

Tots els recursos disponibles de la Generalitat de Catalunya van ser mobilitzats i posats en alerta sota la coordinació del Departament d'Interior i Seguretat Pública, amb la participació de les conselleries i departaments implicats, Educació i Formació Professional; Drets Socials i Inclusió; Territori; Habitatge i Transició Ecològica; Justícia i Qualitat Democràtica, i altres departaments afectats.

Pel que fa referència als Mossos d'Esquadra, hi va haver un reforç dels dispositius en el seguiment de l'estat i talls de carreteres, de regulació de trànsit i de compliment de les mesures de restricció de la mobilitat que van ser decretades en el període que he comentat fa justament una estona.

Pel que fa a referència als Bombers, hi va haver un reforç dels equips operatius a les zones afectades, amb trasllat de dispositius de zones no afectades a zones potencialment afectades. I s'han realitzat un total de 1.383 intervencions en els territoris afectats.

Pel que fa als agents rurals, hi han hagut 313 efectius mobilitzats i un total de 293 actuacions.

El telèfon d'emergències CAT 112 ha rebut aquests dies, durant el període d'alerta, 4.661 trucades i ha generat 4.107 expedients.

Com és lògic, en situació d'alerta climatològica, s'han produït afectacions als serveis públics, als transports i a la xarxa viària, a vegades pels efectes de la puja caiguda, a vegades per motius de seguretat i de precaució. A data d'avui, la majoria de serveis s'han restablert, però seguirem treballant per realitzar les inversions necessàries i restaurar la totalitat de serveis.

Afectacions durant aquests dies: el dia 4 de novembre, els serveis de Rodalies van patir interrupcions importants a les línies de Tarragona i de Barcelona. A Tarragona es van suspendre els serveis de línies regionals, incloent la R13 de Sant Vicenç de Calders a Lleida; la R14 de la Plana de Picamoixons a Tarragona; la R15 de Sant Vicenç de Calders, Valls i Reus cap a Mora; la R16 de Tarragona a Tortosa, i la R17 de Tarragona a Salou Port Aventura.

El servei d'autobusos alternatiu, que inicialment estava planificat al 40% de la seva capacitat, es va veure obligat a suspendre's a les 6.30 per les males condicions de les carreteres. No obstant això, vam començar a recuperar aquest servei de manera gradual a partir de les 15 hores d'aquest dilluns.

A l'àrea de Barcelona, les alertes meteorològiques van provocar la suspensió de la circulació de les línies R4 sud i R2 sud, a les 8.50 del matí. I, a les 10.40 del matí, es van suspendre totes les línies de Rodalies. Aquesta interrupció es va produir per motius de seguretat davant els risc d'esllavissades, acumulacions d'aigua a les vies, caiguda d'arbres i avaria d'infraestructures.

Després del període d'alerta es va iniciar la inspecció de les vies per verificar la seguretat i l'estat de les infraestructures. Cal destacar que aquestes inspeccions es van fer prioritant la seguretat de les persones. A partir de les 17 hores es va anar recuperant progressivament el servei.

Pel que fa a l'aeroport Josep Tarradellas Barcelona - el Prat, va estar operatiu en tot moment, però el dilluns dia 4 va patir afectacions. Hi havien programats un total de 945 vols durant el dia 4. La xifra de vols cancel·lats va ascendir a 153 i les condicions meteorològiques van obligar a desviar 18 vols a aeroports alternatius, principalment a l'aeroport de Girona-Costa Brava.

Pel que fa a carreteres i mobilitat, la xarxa viària va patir importants afectacions ,a hores d'ara resoltes ja la majoria d'elles. El 31 d'octubre es van produir incidències a les carreteres de les comarques del Baix Ebre, la Terra Alta, el Montsià, el Priorat, el Baix Penedès, el Camp i el Baix Camp. I, el 4 de novembre, es van produir restriccions de mobilitat en diverses vies, incloent l'AP7 a Alta Fulla; desviaments de trànsit, l'AP7 a l'Aldea; la C32 a Sant Pere de Ribes, i l'AP2 a Montblanc, amb objectiu de gestionar el trànsit i evitar més complicacions. També es van registrar afectacions a l'A27 a Valls, a causa d'esfondraments i esllavissades, amb alternatives de circulació per la N240.

Les afectacions per inundacions a les carreteres han estat, senyores i senyors diputats, certament significatives, però també ha estat positiva la bona feina per part de tots els serveis de trànsit per evitar danys, minimitzar molèsties i restaurar la normalitat a la xarxa viària de Catalunya.

El cap de setmana es van suspendre les activitats esportives a les comarques afectades. Vull agrair la feina també del Departament d'Esports i del conseller d'Esports. Es van suspendre les activitats educatives i de formació professional i universitàries, com he dit abans, també amb una participació activa del Departament d'Universitats i Recerca i del Departament d'Educació i Formació Professional.

I, en l'àmbit dels serveis socials, també vull destacar la feina del Departament d'Acció Social i Inclusió, en coordinació amb els ajuntaments, per garantir el benestar de la ciutadania més vulnerable, especialment d'aquelles persones que viuen en centres

residencials o que fan ús d'un servei de centre de dia. En el Departament d'Acció Social i Inclusió es va crear un comitè de crisi específic per fer front a l'emergència, encapçalat pel secretari general del Departament, i del qual formaven part diferents directius i responsables d'aquest departament.

En total, han estat 275 els equipaments socials on s'ha intervingut en diferents nivells, segons les afectacions per pluges. Informacions, trasllat de pacients als centres que van haver de suspendre l'activitat, evacuacions preventives o trasllat de pacients i personal a plantes superiors del mateix edifici o reprogramació de visites, són les actuacions que s'han fet en aquests equipaments.

Senyores i senyors diputats, quins criteris ha seguit el Govern a l'hora de donar resposta, durant aquests 6 dies, a les afectacions a Catalunya de la DANA? Cinc criteris:

1. Activació i aplicació dels plans de protecció civil corresponents. El Pla Inuncat, que va ser activat en fase d'alerta, i el Pla d'Onatge, en una fase inicial, que també va ser activat.
2. Prudència i precaució màxima. Pels efectes ben visibles per a tota la ciutadania de Catalunya a territoris veïns, que van generar també un estat d'alta preocupació, i diria que angoixa, a la ciutadania.
3. Transparència i informació a serveis públics. Informació, no valoració. Informació, que ha corregut a càrrec de la consellera Parlón, que ha coordinat aquests operatius, i de tècnics acreditats en matèria d'emergències. Informació de què passava i com s'havia de comportar la ciutadania. No valoració, ni judicis de valor. És el que correspon a un moment d'emergència.
4. Col·laboració amb totes les administracions, començant pel Govern d'Espanya, amb la resta d'administracions de Catalunya, molt especialment amb els ajuntaments, amb qui, a través dels delegats territorials del Govern, s'ha estat en permanent contacte. També per part de les diferents conselleres i consellers, especialment el conseller d'Interior, i jo mateix, com a president, també he tingut ocasió de parlar amb els alcaldes de les zones més afectades.
5. Activació de tots els recursos disponibles en previsió que les coses poguessin anar a més, a pitjor.

5 criteris: activació dels plans; prudència i precaució; transparència i informació; col·laboració i activació de tots els serveis pertinents.

Senyors i senyores diputats, aquest és el balanç de com han anat les coses. Sempre hi ha possibilitat de perfeccionar els mecanismes de resposta, però crec que, sense cap confusió, podem dir que la resposta per part dels serveis públics de Catalunya, no només del Govern, sinó de totes les administracions catalanes, i sobretot de la

ciutadania, ha estat una resposta correcta. Correcte. A l'alçada de les capacitats que té el nostre país i de l'emergència a la quals ens enfrontàvem.

Però sempre es poden perfeccionar les respostes. I és on crec que hem de centrar ara, almenys així ho farem per part del Govern, els nostres esforços.

Què convé fer ara com a país?

Què hem de fer després de la situació que hem viscut aquests sis dies? Hem de tenir una actitud de complaença, mira aquí no ha passat res? No. Cal aprendre del que ha passat i veure quines coses es poden fer millor, quines coses es poden perfeccionar. Com podem avançar en una preparació de resposta a emergències per part de serveis públics de Catalunya que segueixi sent capdavantera.

En aquest sentit, el Govern de Catalunya ahir va prendre acords en quatre eixos, en quatre direccions, que passo a comentar:

1. Facilitar recursos tècnics i econòmics a tots els municipis de Catalunya perquè tinguin els corresponents plans de protecció civil. Hi ha 521 municipis de Catalunya que han de tenir un pla de protecció civil. 225 el tenen vigent, 238 el tenen caducat i 60 no en tenen. No vull entrar en lamentacions. Això és la foto que tenim avui. El que hem de fer ara és posar els recursos perquè tots aquests municipis, especialment aquests 521 que tenen obligació legal de tenir-lo, tinguin un pla de protecció civil. Per això el Govern va acordar ahir posar recursos econòmics i tècnics en col·laboració amb les diputacions, les quatre diputacions catalanes perquè aquests municipis puguin fer en el menor període possible, puguin tenir vigent i actualitzat el corresponent pla de protecció civil.
2. Actualització i reforç dels mecanismes de protecció civil. Crec sincerament, i els he de dir que és la percepció que jo n'he tingut aquests dies en els diferents comitès de seguiment que he celebrat i he tingut l'ocasió de dirigir i coordinar aquests operatius, que tenim uns serveis de protecció civil que funcionen bé, però hem de millorar-lo i hem de perfeccionar-ho. Per tant, d'aquests dies, hem encarregat a la consellera d'Interior i Seguretat que en base a l'experiència d'aquests dies, d'acord amb els tècnics de protecció civil, amb els diferents serveis afectats, es faci una actualització dels protocols i un reforç del servei. La Llei de Protecció Civil de Catalunya és de l'any 1997, de fa 27 anys. Veurem, fruit d'aquest treball que coordinarà la consellera d'Interior i Seguretat, si convé o no convé, serà una tasca que s'ha de fer d'aquest Parlament veure si convé o no convé fer una actualització d'aquesta llei. Pensant mitjans, que avui hi ha i que no hi havia quan es va fer aquesta llei, pensant com podem donar missatges a la ciutadania que siguin més operatius. Hi ha espais, lliçons que hem d'aprendre d'aquests set dies. I és l'encàrrec que va formular ahir el Govern a la consellera de Seguretat Interior.

3. Un encàrrec a la consellera de Territori i Transició Ecològica, Sílvia Paneque, de completar i actualitzar la cartografia de zones inundables de Catalunya. Completar i cartografiar actualitzadament la cartografia de les zones inundables de Catalunya per adoptar les mesures pertinents que disminueixin la vulnerabilitat d'aquelles activitats residencials o econòmiques que s'estiguin produint en aquestes zones i per garantir l'autoprotecció. Vull traslladar un missatge, en aquest apartat, de serenor però també de contundència. No resoldrem ara en una setmana feina comuna de molts anys. Ara bé, ens equivocàrem si no traguéssim lliçons del que ha passat aquests dies. I per tant el Govern té l'obligació, i així ho farà, d'activar una revisió, una actualització de la cartografia de zones inundables, de veure si hi ha activitats del tipus que siguin que s'hi desenvolupen sense les adequades garanties i d'actuar amb serenor, però també amb contundència, per corregir-ho. Espero comptar en aquesta qüestió amb la col·laboració de tota la cambra.
4. Establir una línia d'ajuts per aquells territoris que s'han vist afectats. Les afectacions que hem tingut a Catalunya no tenen punt de comparació, afortunadament, amb les que veiem a altres parts o territoris. Però hi ha hagut afectacions. Ahir es van activar també, per part del Govern d'Espanya, el Consell de Ministres, un paquet d'ajudes. No entrarem a competir, entrem a complementar aquestes ajudes en allò que convingui per donar suport a aquells territoris que s'han vist afectats. Bàsicament en comunicacions de camins rurals, en moltes zones de les Terres de l'Ebre i també hi ha hagut afectacions en les zones del parc agrari del Baix Llobregat. Són les dues zones que tenim a data d'avui identificades com les que requeriran de més.

Crec que seria una irresponsabilitat, senyors i senyors diputats, si no centressin les energies del Govern, de les institucions de Catalunya, a veure, d'acord amb el que ha passat aquests dies, com podem fer les coses una mica millor. I en aquesta línia van aquests quatre acords que van prendre ahir, que els farem d'una forma ordenada, serena, metòdica, però també sense parar per anar avançant.

Com pot ajudar i què ha fet Catalunya per ajudar els ciutadans de València que s'han vist terriblement afectats per aquesta DANA

El Govern de Catalunya i Catalunya estarà amb València fins al final. Ho dic perquè no seria la primera vegada que després d'una explosió de solidaritat, de seguida ens oblidem. Allà hi ha feina per molts dies, per setmanes i per mesos. El Govern de Catalunya al principi, però fins al final, estarà amb València.

Segona consideració, ajudar és fer el que et demanen, no el que tu vols. El Govern de València, la màxima autoritat del govern valencià, el president Carles Mazón, dimecres de la setmana passada, va demanar al Govern de Catalunya, m'ho va donar personalment a mi, que tinguéssim activat un helicòpter medicalitzat. I el va tenir

disponible a la base de Mora d'Ebre, si no m'equivoco, des del mateix dimecres a mig matí, perquè l'activessin si us hi feia falta.

La segona petició que ens ha fet les autoritats valencianes ha estat de tenir unitats de bombers de la Generalitat de Catalunya, un primer contingent de 80 bombers que van tornar dilluns al vespre i han estat reemplaçats per 90 bombers més, tots ells voluntaris, amb dos persones del SEM de reforç i que han fet tasques bàsicament de treure cotxes de la via pública i de neteja amb una intensitat alta.

I la tercera petició que hem rebut com a govern de Catalunya de la Comunitat Valenciana ha sigut de metges forenses. Se n'hi van desplaçar 12, 10 en un primer contingent, amb un reforç de dos metges forenses especialitzats en identificació d'ontologia, especialitat d'ontologia, i en queden sobre el terreny 5. 7 han tornat i 5 se'ns ha demanat que continuïn allà. Li vaig reiterar ahir al president de la Comunitat Valenciana, ahir dimarts al matí, que aquests serveis i els que puguin necessitar estaran disponibles el temps que faci falta per ells.

Hi ha hagut una onada important no només a Catalunya, però també a Catalunya de solidaritat envers la Comunitat Valenciana. Molts ajuntaments han enviat a requeriment d'ajuntaments de València serveis i equips de protecció civil, molts agents rurals també han estat requerits per ajuntaments de València. En tots aquests casos s'ha atès aquesta petició i hi ha hagut també, com vostès saben, una reacció molt lloable de la ciutadania de Catalunya, en forma d'ajut material que també ha estat canalitzat per diferents institucions, ajuntaments i per diferents entitats civils. A totes aquestes persones que han manifestat el seu ajut, els vull donar el meu agraïment.

Per tant, situació complexa, encara vigent a València; afectacions a Catalunya amb la resposta que he tingut ocasió de compartir amb vostès del Govern de Catalunya; quatre eixos de treball a partir d'ara per poder perfeccionar els mecanismes de resposta a emergències que té Catalunya i ajut fins al final a València.

7 reflexions finals

1. No oblidem que som vulnerables i que el risc zero no existeix. Vivim amb societats benestants, sí que ja sé que encara voldríem que fossin més benestants, que ja ha recorregut també en l'àmbit del benestar de millora molt, i en aquest sentit treballa, però vivim cooperativament a la majoria de parts del món amb societats benestants, però no amb societats de risc zero. Hi ha vulnerabilitats i darrerament hem tingut, els darrers anys hem tingut prou evidències: Pandèmia, un volcà a Canàries i una DANA aquests dies. Això no ho oblidem. A vegades ens creiem el milhomes. No, som vulnerables. La ciència ens aporta moltes respostes, però no som capaços encara avui de predir què passarà, a quina hora i a quin lloc i amb quin... no ho som capaços.

2. El principi de col·laboració. Sempre indispensable en moments complicats, encara més en un estat compost com el nostre. De col·laboració entre administracions, especialment en moments d'emergència i dificultat. Col·laborar i no confrontar. Aquesta és la clau. Què podem fer per ajudar a respondre a una situació i no... en fi, consideracions d'altre tipus.
3. Sempre es pot aprendre. Fora el cofoisme, fora l'arrogància, sempre es pot aprendre. Per tant, centrar els esforços, un cop han passat aquests episodis, en treure lliçons d'allò que ha passat i mirar què podem incorporar en els protocols, en els equips de resposta, com els podem reforçar, què hem après, perquè la propera vegada puguem fer les coses encara millor.
4. La dimensió comunitària, social. Aquest tipus de coses no es responen individualment. Ningú, per ric que sigui o per tenir la posició que tingui, ningú tot sol pot fer res. És la societat, és la comunitat. El municipi, la comarca, la comunitat autònoma, el territori, el país... És la comunitat la que dóna resposta a aquestes situacions. Dimensió comunitària, que hem vist també cada vegada que hi ha una episodi d'aquest tipus. Ens recorda aquesta dimensió comunitària, a vegades tan oblidada o massa oblidada, a societats occidentals on l'individualisme campa als seus aires, massa vegades.
5. El paper de les institucions. El paper de les institucions. Institucions i serveis públics, que són els que coordinen la resposta. Sempre millorable la coordinació, però són les institucions. La necessitat que hi hagi institucions, ajuntaments, governs, les comunitats autònomes, governs, els països, les institucions. Sense institucions no hi ha resposta a aquests casos. Institucions que han de tenir serveis públics ben dotats i que, per tant, necessiten recursos per lluitar aquests serveis públics. Ho dic també per plantejaments que veiem a vegades. Institucions que són les que articulen la resposta de la comunitat, de la societat.
6. La bondat i la maldat humana. Hem vist bondat a molta gent que ha anat amb una fregona i un recollidor a veure què podia fer, que ha caminat 7 quilometres. I hem vist gent, dolenta, que s'ha aprofitat de la desgràcia aliena. Bondat i maldat, que sempre apareix. Afortunadament, molta més de la primera que de la segona. I per tant també tenir tot això és present. I si no hi ha unes normes de comportament i de convivència, vinga, apareix aquell que se n'aprofita de tot, amb la bondat i la maldat, que apareix sempre, sempre, sempre. Ho tinc molt present a la pandèmia també això. Moments molt bonics i moments també que dius, però què està fent vostè en aquest moment? També ha aparegut aquests dies a València.
7. L'esperança, perquè sempre, quan sembla que tot és fosc i no hi ha sortida, n'hi acaba havent, sobretot si treballem units i en col·laboració.

Moltes gràcies senyores i senyors diputats